ВЕСЕЛКА

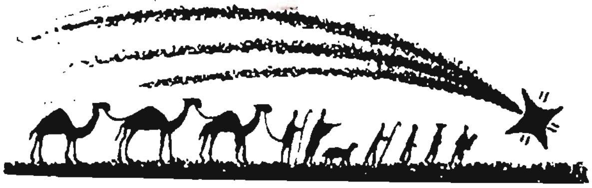
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XIX СІЧЕНЬ 1972 Ч. I (209)

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
— й —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Співробітникам, Передплатникам, Читачам,
Їх Батькам, Виховникам і Вчителям,
всім Прихильникам і Жертводавцям
— б а ж а є —
ВИДАВНИЦТВО й РЕДАКЦІЯ „В Е С Е Л К И"

Із вертепом, з колядою
Йдем з різдвяною звіздою
Від хати до хати
Із Різдвом усіх вітати,
Закопядувати.

Б. Д.

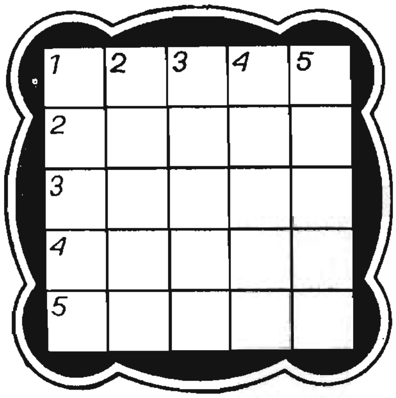

РОЗГАДАЙМО!

МАГІЧНИЙ КВАДРАТ

До порожніх піль квадрату впишіть п'ять слів кожне з п'яти буков так, щоб можна було читати їх однаково поземо і доземо.

Значення слів: 1. Чоловіче ім'я. 2. Важні особи перед весіллям і в часі весілля (по-англійському matchmakers). 3. Ім'я поета. 4. Мусить бути перед початком битви. 5. Інакше — секретар.

Розгадки загадок і розв'язки розваг за листопад ц. р.: ЗАГАДКА Л. Глібова: Смушева шапка. ЩО ЦЕ? Лід.

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Річна передплата становить у ЗСА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи Галини Титли.

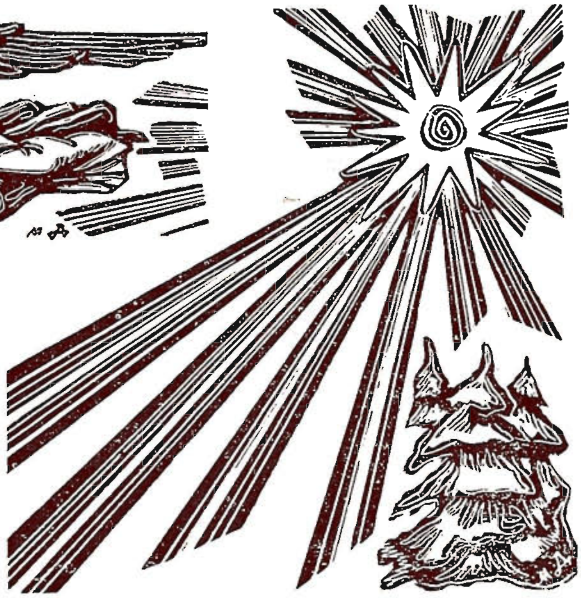
"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Published monthly, except June to September Bi monthly at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Титла — Бог Предвічний народився...

Алла КОССОВСЬКА *Ілюстрації Михайла ДМИТРЕНКА*

СВЯТ-ВЕЧІР

Розігнав веселий вітер
  Хмари навісні,
Усміхнулось сонце дітям,
  Наче навесні.
Мати варить коло печі
  Всі дванадцять страв,
Славка з Танею підвечір
  Подались на став.
Став замерз, такий гладенький,
  Як прозоре скло.
Діти ковзались швиденько,
  Весело було!
Кличуть діток мама й тато,
  На столі кутя.
— Нумо всі колядувати,
  Славити Дитя!
  Це наш звичай кожнорічний,
Святвечірній спів! —
І лунає „Бог Предвічний" —
Рідний нам мотив.
У кутку ялинка сяє
Сотнею зірок,
Але кращих зір немає
Від отих, що в небі сяють,
Тих, що світить Бог!

Я. ГОРИЦВІТ

ЯК ЛИШ ЗІРКА ВЕЧІРНЯ ЗАСЯЄ...

Спалахнули вогні на ялинці,
заясніли прикраси, гостинці,
заіскрилися очі в малих:
скільки щастя і втіхи для них!

Під ялинкою пишні пакунки —
там для кожного є подарунки . . .
Хтось поклав їх туди непомітно . . .
В хаті ясно, святково, привітно.

На столі — що душа забажає:
і книші, і узвар, і кутя є,
і млинці, й голубці, й паляниця:
аж дванадцять там страв,
як годиться.

Як лиш зірка вечірня засяє,
вся родина за стіл посідає,
проказавши молитву Христу,
що в цю ніч народився святу.

Незабаром колядники в хату
завітають з Різдвом привітати,
добра, щастя, здоров'я родині
побажать в колядках
старовинних.

Дар господарі зложать святковий
і для рідної церкви, і школи,
для сиріт та для вдів у потребі . . .
Сяє радість в хатах і на небі . . .

К н и ш — тісто, начинене картоплею, кашою тощо; **у з в а р** — варені сушені овочі (stewed fruit); **м л и н е ц ь** — pancake; **п а л я н и ц я** — плоский хліб з пшеничної муки (flat cake).

Олена ЦЕГЕЛЬСЬКА

Ілюстрації Мирона ЛЕВИЦЬКОГО

ДЖЕРЕЛО МАРІЇ

(Леґенда)

Прийшов святий Йосиф до Марії, і велика журба покрила його чоло:

— Маріє! Не можу я більше жаліти Тебе й Немовляти, хоч бачу слабість вашу. Пора нам покинути цей затишок і вибиратися в дорогу, у далеку пустелю! Лютий цар Ірод чигає на голову Немовляти. Помста його, наче гострий меч, зависла над головами нашими. Уставай, бери Немовля й вибирайся в далеку дорогу!

Стала Марія готовитися в дорогу. Обгорнула Боже Дитятко міцніше в убогі пелени, зав'язала вузлик з паляницями і приточила його до сідла осла, де св. Йосиф завісив уже шкіряні сакви з водою. Потім обмила обличчя своє і руки і, напившися чистої води з джерела, звернулася в сторону ранньої зорі, зложила руки й стала молитися.

Скріплена молитвою і свіжою водою, сіла на осла, а св. Йосиф подав їй на руки спляче Дитятко. Сам, узявши осла за поводи, рушив побіч пішки.

Так вони тихо вночі покинули рідну країну, де лютував Ірод, і подалися в далеку путь, у край незнаний, непривітний і пустельний.

Довго мандрували, не спинялися, не спочивали. Аж коли настала ніч, тоді почали шукати затишного кутка, щоб спочити й покріпитися.

Коли вже прийшов третій день їхньої мандрівки і наближалася ніч, спостерегли, що край ставав щораз більше безлюдний, наче вигорілий, повний каміння та гарячого піску. Довкола простягалася безкрая далеч. Ні людської оселі, ні річки, а під ногами сухий, сипкий пісок. Ніде спочити, ніде голову прихилити. Глянули з сумом одне на одного двоє святих скитальців і без слів зрозуміли: небезпека від лютого Ірода минула, але чигала на них тепер смерть від хижого звіра або смерть від голоду та спраги.

Поволі сонце схилилося на самий край пустелі й готовилося до спочинку. Мертвецька тиша панувала довкола. Нагло перервав її тихий плач Немовляти. Марія, наче збуджена зо сну, із своїх дум, шепнула:

— Йосифе, я прагну, дай мені пити!

— Маріє, — відповів він похмуро, — у мене в саквах немає вже води.

Заплакала Марія і крізь плач стала жалітися.

— Чим нагодую тебе, чим напою, чим обмию, моя ти крихітко, моя мала пташино, моє Дитятко?

Св. Йосиф сумно схилив голову. Його серце стиснулося на вид цієї розпуки молодої матері. Він не знав, як зарадити лихові, як потішити розплакану жінку. І от прийшла думка, зважився на щось. Спинив осла і став розглядатися навколо. Потім спитав:

— Маріє, де спинимося на ніч?

Божа Мати, трохи вже заспокоєна, вказала на купку каміння, що виднілa недалеко, а біля неї притулився нужденний, висохлий кущик шипшини.

— Отут, друже, біля цього кущика, на цій купці каміння.

Св. Йосиф попрямував туди. Коло каміння вбив у землю кілок, приторочив осла, розв'ючив, посклaдав сакви і сказав:

— Маріє, лишайся тут, а я піду шукати води!

Коли Марія лишилася сама, її огорнув страх. Сама серед пустелі, а ніч западає так хутко. Дитятко гарячкує, спрага палить Його уста . . . Сіла на камінні й піддалася розпачливим думкам. Тоді згадала про Бога й почала молитися:

— Господи, Ти кормиш і напуваєш кожне створіння. Ти, що не даєш пропасти в цій пустелі ні великому хижакові, ні лагідній малій пташині, ні найменшому хробачкові, ні мушці, — не дай пропасти і нам від голоду та спраги! Ти, що врятував нас від рук жорстокого Ірода, спаси і помилуй нас у цю хвилину, а повік славити буду Ім'я Твоє і схороню та виховаю вибране Тобою Дитятко Тобі на славу, а людям на користь. Так мені, Господи, допоможи дотримати цієї обітниці.

Заспокоєна молитвою, Марія спочила і наче задрімала на купі каміння. Нагло здригнулася від якогось шелесту, що виходив немов із каміння. Стала наслухувати — шелест більшав. Перелякана погадавши, що це може бути якесь гаддя, що тут серед каміння загніздилося, взяла Дитятко на руки й чекала. Але шелест не втихав, навпаки — щораз дужчав. Ні, вона помилялася, це не гадюка, це щось інше. А коли й далі гуділо, набрала відваги й слабкими руками почала розгортати каміння. Чим глибше розгортала, тим холодніше ставало каміння і голосніший шелест. І ось — показався вологий пісок. Уже не було сумніву. Тут була вода. То вода гуділа. Десь тут під камінням було джерело.

На радощах почала кликати святого свого Опікуна, бо сама не мала сили далі копати.

Св. Йосиф перелякався цього кликання, подумавши про хижого звіра, і чимдуж поспішив на поміч. Як же здивувався, коли побачив, що Марія розгортає каміння і радісно кличе: — Вода! Вода! Йосифе, поможи! Тут мусить бути джерело!

Св. Йосиф жваво, наче помолодшавши, узявся розкидати каміння. І, коли вже вода стала підступати, вони спільними силами підважили останній великий камінь. Бризнула вода на їхні обличчя і руки.

Вода! Спасіння, покріплення і життя! Яка радість і дяка Богові!

Вони стали поквапливо черпати воду долонями і пити, пити ... Обізвався і осел, який зачув воду. Мати Божа піднесла в долонях води й охолодила його спалені від спраги ніздрі. Тоді розповила Дитятко й обережно обмила розгарячковане тіло.

А св. Йосиф напував і мив осла та наповняв сакви свіжою водою. Потім обоє помолилися, подякували Богу за чудом знайдене джерело й полягали на спочинок, узявши каміння під голови.

Чи спали вони, чи тільки дрімали, бувши на сторожі від хижого звіра, — як незабаром почало світати. Привітав їх ранок милим холодом, що йшов від джерела. Устали й очам своїм не йняли віри. Їхнє джерело розіллялося широко й, радісно дзюркочучи, утворило малий басейн. А кущ шипшини, коріння якого облила свіжа вода, чудом розрісся протягом ночі й укрився зеленим листям та квітами. А серед його густого гілля весело щебетали пташки. Вони вже встигли звити собі гнізда й нанести яєчок. Тепер здивовано приглядалися нашим подорожнім. Ще раз і ще раз защебетали хором і, наче на даний знак, відлетіли.

Зрозуміли наші святі скитальці, що Бог учинив чудо. Припали в покорі обличчям до землі і довго молились. Потім, підживившись яєчками з пташиних гнізд і напившися ще раз води із джерела, подалися в дальшу дорогу. Бог годував їх у пустелі. А незримий янгол Божий тихо ступав за ними і стеріг Святу Родину від хижаків.

... А джерело по відході святих не висохло, воно й далі било. Незабаром довкола нього виросли розкішні дерева й кущі. І так постала оаза. Знали це джерело подорожні й називали „Джерелом Марії". Воно давало захист і відпочинок утомленим. Оповідають, що при ньому панує вічна весна і запах квітів, а побожні люди бачать у його водах Святу Родину, наче на образі. Але бачать її

лише вибрані. Люди ідуть сюди здалека, щоб напитися й набрати цілющої води.

Навідується до джерела всякий пустельний звір, щоб охолодитися і вгасити спрагу. І тут панують дивна згода і мир. Лев п'є воду побіч сарни, вуж побіч пташки та миші. І не чинить одне одному кривди. П'ють тихо й відходять спокійно до своїх леговищ. Тут вічна тиша, спокій і мир. Бо це — джерело святе. Бо це джерело Марії — Матері Божої.

А українські матері оточують любов'ю й пошаною кущик шипшини, званий у нас, в Україні, теж дикою рожечкою. Недарма звуть її чарівні квіти „рожечками Марії", а її плоди — червоні ягоди — „намистом Марії". Вони є символом ніжности і скромности, які завжди відзначали постать пресвятої Діви Марії.

Часто українські матері, граючись із своїми малими донями, прикрашують їхні голівки дикими рожечками, або низають на нитку червоні ягоди і цим намистом прибирають їх та шепчуть:

— Грайся, доню, красуйся „намистом Марії". Рости здорова, туга та рум'яна, як ця ягода, і нехай тебе благословить Мати Божа!

Пояснення-словничок: **П а л я н и ц я** — плоский хліб (flat loaf of bread); **п р и т о ч и т и** — прив'язати, прикріпити (to fasten, to bind); **в у з л и к** — невеличкий пакунок (small bundle, parcel); **с а к в и** — шкіряний мішок чи посудина на воду (saddle-bag); **с к и т а л е ц ь** — вигнанець, бурлака (refugee, wanderer, rover); **к р и х і т к а** — тут дрібненька істота (little one, teeny); **ш и п ш и н а** — дика рожа (wild rose); **р о з в ' ю ч и т и** — скинути тягарі з коня, осла чи іншої в'ючної тварини (to unload beast of burden); **в о л о г и й** — вогкий, мокрий (damp, wet); **н е з р и м и й** — невидимий; **н и з а т и** — насилювати на шнурок (to string).

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

ВЧИМОСЯ КОЛЯДУВАТИ

Вчимося колядувати
На прославу Ісуса-Дитяти.
На Різдво підем з колядою
Від хати до хати.

Я люблю Різдвяні свята,
Коли йдемо колядувати,
Коли йдемо зі звіздою
Веселою юрбою.

Будемо колядувати,
Всіх із святками вітати,
На рідну церкву і школу
Щирі пожертви збирати.

Зенон Вацлавів, 11 років

ОБІРВАНА КАЗКА...

Багато цікавих оповідань та казок друкує наша „Веселка". Ці оповідання й казки пишуть або написали їх наші письменники, які люблять дітей, а за те діти люблять письменників і вдячні їм за їхні гарні твори..

Ви не раз читали у „Веселці" оповідання, казки й леґенди з підписом Олени Цегельської. Багато з вас читали й маєте в своїх домашніх бібліотеках її „Петрусеву повість" та збірку оповідань і казок „Напровесні". Але Олена Цегельська не зможе вже більше писати для дітей — 16 вересня м. р. її життя обірвалося навіки... Олена Цегельська померла, проживши 84 роки. Вона й була найстаршою віком письменницею для дітей.

Олена Цегельська народилася 1887 року в Західній Україні. Була вчителькою. Почала писати й друкувати свої твори для дітей 64 роки тому в журналі „Дзвінок". Була співробітницею різних журналів для дітей — „Світ Дитини", „Молода Україна", „Дзвіночок", „Малі Друзі", „Веселка". Вміщувала свої писання й у дитячій сторінці жіночого журналу „Наше Життя". Книжками вийшли такі її твори: „Байки й казки", „Оповідання для дітей", „Хліб наш насущний", „Гануська йде до міста" й найкращий її твір „Петрусева повість". Остання її збірка, це „Напровесні". У „Петрусевій повісті" змальовано долю української родини, що її вивезли під час війни до Німеччини на примусову працю. Багато лиха пережили з батьками діти хлопчик Петрусь і його маленька сестричка. Але війна скінчилася і американська армія звільнила тисячі українців з німецької неволі. Петрусем і всією родиною заопікувався американський вояк-українець. Наклад цієї книжки вже вичерпаний.

Збірку казок і оповідань „Напровесні" видало Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Її варто придбати під Різдво, бо там багато оповідань з різдвяною темою.

Для вшанування пам'яті Письменниці будемо друкувати у „Веселці" ті її твори, що залишилися неопублікованими.

У цьому числі „Веселки" ви прочитали леґенду Олени Цегельської п. н. „Джерело Марії".

Польські діти вшанували свою письменницю Марію Конопніцьку, уфундувавши їй пам'ятник. Наші діти можуть вшанувати Олену Цегельську, коли своїми пожертвами допоможуть ОПЛДМ перевидати „Петрусеву повість" та опублікувати вибір її творів.

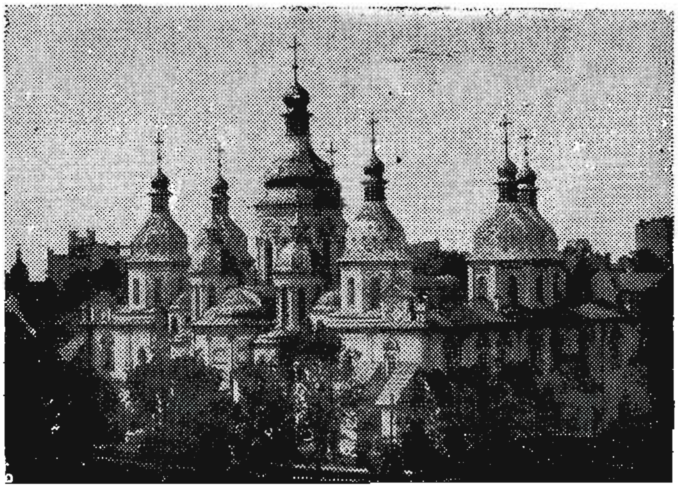
В. Б.

Роман ЗАВАДОВИЧ

КИЇВ

Над Дніпром широким
Старовинний Київ —
На Софійській площі
Гетьман на коні;
Славний Кожем'яка
Побивав тут зміїв,
Що несли неволю
Вільній стороні.

Києве, столице,
Серце України!
Не забудь днів слави,
Не хились в журі!
Дужий Кожем'яка
Ще не вмер, не згинув —
Він неволі змія
Втопить у Дніпрі!

Пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому на площі св. Софії в Києві. На цій площі проголошено Акт Незалежности Української Держави 22-го січня 1918-го року і Акт Соборности Українських Земель 22-го січня 1919 р.

ТРИ СОТНІ ПІД КРУТАМИ

Минуло вже багато літ,
Жорстоких літ, суворих, лютих,
Як вістку вчув широкий світ
Про Крути.

У княжім Києві старім
З могили встала давня слава:
Воскресла в сяйві золотім
Своя держава.

Але із Півночі вже йшов
Відвічний ворог України,
Кайдани ніс, неволю, кров,
Руїни.

Три сотні хлопців-юнаків
Пішли у бій у сніговії
Спинити наступ ворогів
На Київ.

На цей лицарський смілий чин
Їх повела душа героїв,
На десятьох пішов один
До бою.

І впали всі за Рідний Край,
За нарід свій в змаганні лютім...
В річницю смерти їх згадай
Про Крути.

Та не сумуй! Хай не тече
У тебе з ока слізка-перла —
Умерли ж бо за Ту, що ще
Не вмерла!

Р. З.

Ганна ЧЕРІНЬ

Ілюстрація Юрія КОЗАКА

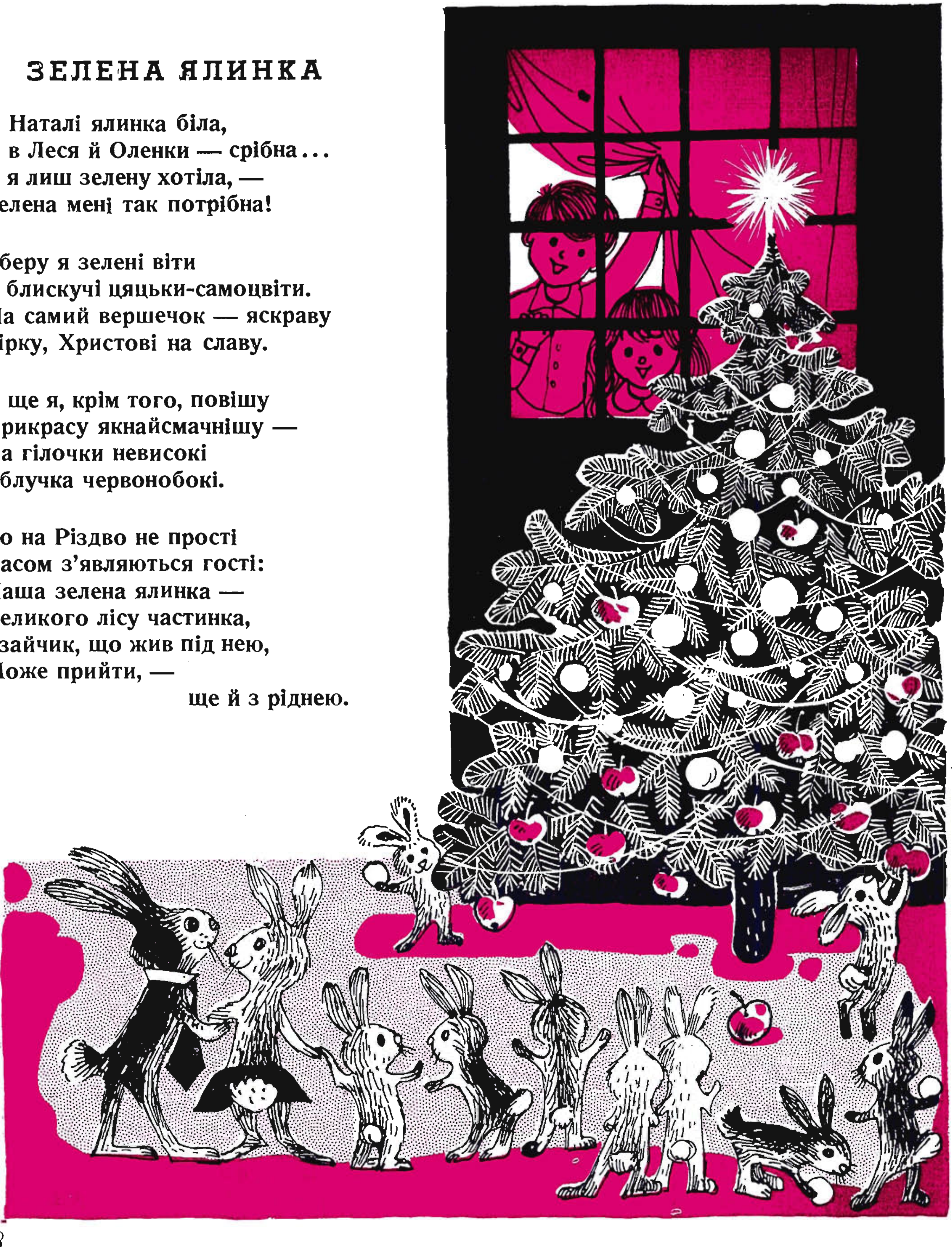
ЗЕЛЕНА ЯЛИНКА

В Наталі ялинка біла,
А в Леся й Оленки — срібна...
А я лиш зелену хотіла, —
Зелена мені так потрібна!

Вберу я зелені віти
В блискучі цяцьки-самоцвіти.
На самий вершечок — яскраву
Зірку, Христові на славу.

А ще я, крім того, повішу
Прикрасу якнайсмачнішу —
На гілочки невисокі
Яблучка червонобокі.

Бо на Різдво не прості
Часом з'являються гості:
Наша зелена ялинка —
Великого лісу частинка,
І зайчик, що жив під нею,
Може прийти, —
ще й зріднею.

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ*

ГОЦА ДРАЛА

**Гоца Драла, добра, мила,
Горщик борщику зварила.**

**Їсть — і враз згадала ґнома,
Що голодний спить десь дома.**

**Хвать той горщик зі стола
І до ґномика пішла.**

**Глип у ґнома на порозі —
Борщ став льодом на морозі.**

**— Дай пораду, ґноме-брате,
Як той борщ з горшка дістати!**

**— Догори поставмо дном,
Зверху биймо патиком!**

**Били в дно і збоку били
Раз і два і три й чотири . . .**

**Потім Гоца каже: — Ні,
Підігріймо на вогні!**

**На триніжок ставлять горщик,
Підгрівають добрий борщик.**

**Раптом горщик тріс — розпався,
Борщ довкола розіллявся.**

**Голосили на ввесь гай
Гоца з ґномом: Ох! Ай-яй!**

**Добрий борщик був, так що ж —
Наробив біди мороз.**

У ЯЛИНКОВОМУ КОСМОСІ

(Ілюстрації Ніни Мриц)

Увечері срібний серпик місяця заяснів незвичайним сяйвом. Від його срібної поверхні відбивалися, наче соняшні promінчики, світла електричних лямпочок, миготіли кольорові блиски скляних куль, що виглядали, мов далекі плянети. Навіть срібний ланцюг, що луком простягся на ялинці, наче Молочна Дорога, слав Місяцеві свої далекі блиски.

— Гарний ти, Місяченьку! — шепотіла Марійка, що з захопленням приглядалася до освітленої ялинки.

— Гарний, а й напевно смачненький... — добавив Костик і теж смачно облизався...

А в ялинковому космосі, поміж зірками, плянетами й ланцюгом, летів-плив Молочною Дорогою Блакитний Космонавт.

— Чудовий ти, срібний товаришу Землі! — захоплювався Блакитний Космонавт. Крізь плястикові шибки шолома можна було добачити його очі, що вдивлялися у Місяць.

А ген вище понад Молочною Дорогою летіла-пливла безшелесно космічна ракета. Це, мабуть, залишив її хвилину тому Блакитний Космонавт, щоб злетіти на парашуті-легкопаді на поверхню Місяця.

Усі сусіди на ялинці захоплено подивляли Блакитного Космонавта — і далека Полярна Зоря, і всі плянети, навіть кольорові пташки, золоті рибки, пухнаті зайчики, ще й дурненьке плястикове рожеве поросятко.

— Щоб щасливо! — шепотіли-бажали всі Блакитному Космонавтові.

І раптом...

Затряссся ялинковий космос. Задзвонили кулі-плянети, здригнувся ланцюг-Мо-

Тетяна ВОЛОШКА *Ілюстрація Василя ЗАЛУЦЬКОГО*

МОЯ ЯЛИНКА

Коло хати, у садочку
(Щоб була цілком моя),
Біля тину, в холодочку
Посадив ялинку я.

Довго, довго ту ялинку
Доглядав я й поливав,
І найменшу бур'янинку
Коло неї виривав.

Як прийшли Різдвяні свята,
Ухопив сокиру я:
„Час ялиночку зрубати,
Бож ялинка це моя!"

Ох, яка ж вона пишненька
(Зупинився я на мить)
І струнка, і зелененька,
Мабуть, також хоче жить!

Ні, шкода її рубати,
Заквітчаю у дворі!
Всіх тут буде чарувати
З янголятком угорі.

Ну, яка ж буде прекрасна,
В сяйві як замерехтить, —
Навіть зірка в небі ясна
Не зуміє так світить!

лочний Шлях, а всміхнене червоне яблуко гепнуло з галузки на підлогу. Срібний серпик Місяця раптом заколихався, і над ним просунулась якась велика тінь.

Злякався Блакитний Космонавт, аж очі заплющив. А коли їх розкрив, то побачив знову срібний серпик Місяця, що спокійно плив далі крізь ялинковий космос. Але здалось йому, що один ріжок Місяця наче змалів і притупився.

— А що там таке діється? — почувся голос мами.

— Мамо, та це Костик добирався до Місяця . . . — сказала Марійка.

— А що ж ти витворяєш, Костику? — знову запитала мама.

— А це я, мамо, хотів добути . . . пробку місячного ґрунту, — притишеним голосом обізвався Костик.

— Ага! То це напевно для наукових лябораторних дослідів?

— Так, мамо, певно, що так!

Голос Костика пролунав тепер зовсім поважно, хоч чоколядові сліди на його губах виразно показували, де містилася Костикова „лябораторія" для дослідів місячного ґрунту.

Добре, що цього не доглянув Блакитний Космонавт.

З гужої мови подав Б.Д.

Пояснення-словничок: **Молочна Дорога — Чумацький Шлях (Galaxy, Milky Way); добавити — додати, докинути (to add); шолом — тут накриття голови астронавта (helmet); космос — всесвіт; гепнути — впасти з лоскотом (to fall with a bang).**

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації ЮРІЯ КОЗАКА*

СУД ПІД ЯЛИНКОЮ

Діти скінчили прибирати ялинку, постояли ще трохи на порозі вітальні, щоб намилуватись нею, сказали ангеликові „добраніч" і пішли спати.

Ялинка була дуже гарна, та ще кращий був золотоволосий ангел. Він стояв на вершині під блискучою вифлеємською зіркою і був ніби господарем цілої ялинки.

Мабуть, оте дитяче „добраніч" було вимовлене з щирого серця, бо ангел справді почув себе сонним, заплющив очі й заснув. Чому не спати, коли ніч, коли у вітальні темно і тільки крізь вікно падає на підлогу трохи світла від лямпи на вулиці?

Нараз у кімнаті щось зашелестіло, почулося якесь таємниче „пс-с-с", „цс-с-с" і під ялинкою з'явилися два малесенькі чортики. Звідки вони там узялися? Мабуть, вилізли з кольорової коробки з чоколядою, бо мали чоколядові обличчя, чоколядові ручки й чоколядові ніжки. Коробка лежала покищо в маминій шафі, замкненій на ключ, і була призначена для Мотька. Тяжко сказати, чи Мотько собі на цей різдвяний дарунок чесно заслужив, бо халамидник був з нього не абиякий. Щоправда, перед Миколаєм і Різдвом вирішив поправитись, але покищо тільки обіцяв. Мабуть, тому в його коробці загніздились чортики й вилізли з шафи діркою від ключа.

Само собою зрозуміло, що чортики не прийшли сюди ночувати. Розглянувшись кругом, вони кивнули один до одного головами — знак, що все гаразд. В ангела на вершині ялинки заплющені очі — значить спить. Нижче на гілочці задрімав соловейко в позлітці, спить ляля-гуцулочка, завішена на нитці-гойдалці, спить ґумовий козак Мамай з довгими вусами й бандурою в руках . . .

Чортики почали спинатись по стовбурі ялинки, а потім полізли на бічну галузку, далі на другу, третю . . . Усюди нашкодили. Від плястикового авта відкрутили колесо й заложили його плюшевому зайчикові на шию. Паяцика Хіхі повісили догори ногами, ще й прив'язали йому до шиї позолоченого горішка. Відкрутили кілька кольорових лямпочок з їхніх гнізд і сховали їх у кошичку, сплетенім з кольорового паперу. Та коли перекрадалися по галузці недалеко ангела на вершині, чортик Пчіх зачепив нехотячи ріжком блискучу скляну кулю, вона вимкнулася з гачка й полетіла вниз . . .

Трах! — розляглося в нічній тишині, і від цього на ялинці все прокинулося — козак, гуцулочка, паяцик . . . Ангел на вершині доторкнувся

пальчиком вифлеємської зірки, що стирчала на дроті біля нього, і вона освітила всю ялинку згори вниз. Чортики пустилися навтіки, міркуючи, що в кутку в підлозі повинна бути якась дірка. Дірка справді була, але біля неї уже стояв козак Мамай, що покинув бандуру і вхопив у руку шаблю. Побачивши шаблю, а до того ще й довжелезні козацькі вуса, чортики зі страху геть обімліли й без спротиву дали себе заарештувати. Ухопивши їх обох за хвости, козак Мамай, що не боїться навіть нечистої сили, без труднощів поставив їх під ялинкою.

— Ми невинні! Ми нічого злого не зробили! — пробували викрутитись чортики. — Ми хотіли лише подивитись на ялинку.

Але хто б чортикові повірив! Ангел з вершини наказав соловейкові пополітати поміж галузками й подивитись, чи все гаразд. Та який міг бути гаразд, коли зайчик сидів з автовим колесом на шиї й не міг рушитись! Пищав паяцик Хіхі, почеплений униз головою. А найпевніший доказ чортячої вини, шматки скла з розбитої блискучої кулі, лежали на підлозі.

Соловейко пополітав поміж галузками й за хвилину зібрав для суду всі докази обвинувачення.

Суд відбувся під ялинкою. Суддею був ангел з вершини ялинки. Суд був короткий. Чортики призналися до вини. Ангел-суддя присудив: винуватці мають усе привести до порядку, а шкоду направити.

Під пильним доглядом Мамая чортики полізли на ялинку: зняли колесо з зайчикової шиї й прикрутили до авта; паяцика Хіхі обернули знов головою догори, а позолоченого горішка почепили на попереднє місце між бубликом і скляним сопляком; повкручували лямпочки в їх гнізда й розправили на ялинці скуйовджене „ангельське волосся". Тільки ж що робити з розбитою скляною кулею?

Тут попрохали слова самі чортики. Вони сказали, що каються за свій учинок і перепрошують дітей. А щодо кулі, то вони не хотіли її розбити — то був „нещасливий випадок". Все ж таки через них, чортиків, сталася шкода, і вони готові її відпокутувати: сидіти в пеклі й не приходити на землю, щоб намовляти дітей на погані діла. Тільки не знають, як довго.

— На вічні віки! — сказав ангел-суддя. — Ми не хочемо, щоб діти слухали чортиків і ставали подібними до них!

Суд скінчився. Чортики згорнули шматки розбитого скла в коробку з-під сірників і винесли її геть. Видно, були дуже сумні, бо хвостики волочилися за ними по землі.

Всі вернулися на свої місця — козак Мамай, лялька-гуцулочка, паяцик Хіхі, зайчик і соловейко. На самім кінці ангел злинув на вершок ялинки, загасив вифлеємську зірку, і в кімнаті стало тихо й таємничо, як і має бути вночі перед приходом Різдва.

Пояснення-словничок: **коробка** — box; **халамидник** — свавільний хлопець, гультяй; **вершина, вершок** — top; **позлітка** — tin foil — тонесенькі платки олива (tin), що блищать, мов срібний папір; **плюшовий** — зроблений з плюшу (plush, velours); **таємничо** — mysteriously.

Олександер ЛОТОЦЬКИЙ-БІЛОУСЕНКО

Ілюстрація Михайла МИХАЛЕВИЧА

ЗАЙЧИК-ПОБІГАЙЧИК

В НЕВОЛІ ТА НА ВОЛІ

Минуло вже з місяць, як зайченя попало в неволю. Його брати й сестри виросли на волі, походжали — особливо, відколи вже самі почали їжу знаходити — в лісі, на полі та в городах. В заячій родині згадували бідного невільника та все менше сподівалися, що він знову до своїх повернеться.

Аж ось одного разу, коли вся родина біля нори зібралася, гульк! — полонений вискочив з кущів та до них. Яка ж то була радість, коли всі зустрілись живі й здорові! І сміялись, і плакали з радощів, а стільки було тої розмови — а як, а де, а що?

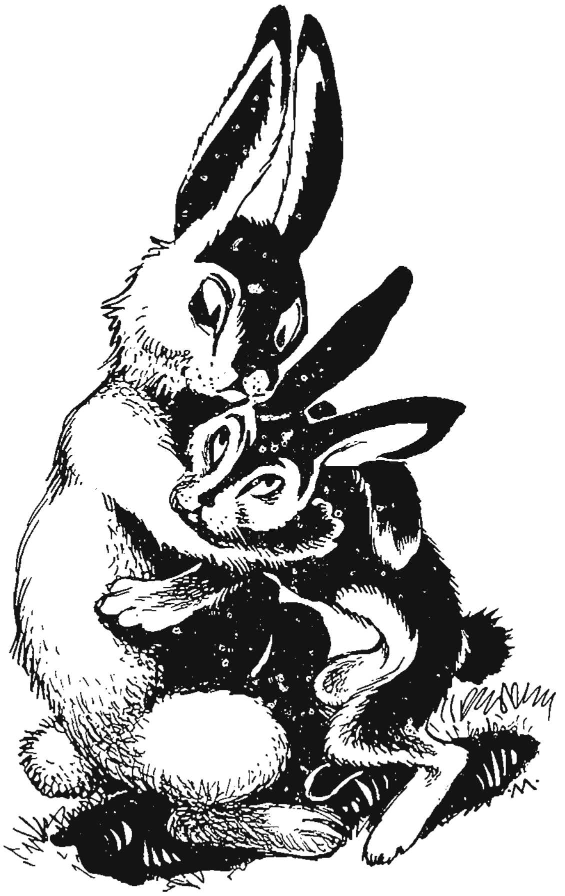
Всі цікаво слухали, а в братів та в сестер аж слина з губи збігала, коли вони чули про такі смачні харчі. Аж це Зайчик-Побігайчик звернув увагу, що поневолений чогось такий малий та худий.

— А чого ж тобі, братіку, там бракувало, що ти такий немічний? — питає його Зайчик-Побігайчик.

Той зніяковів і не знав, що відповісти. Відповіла за нього мудра стара зайчиха:

— Волі йому бракувало, дітки, тільки волі!

Полонений не нарікав на людей. Його не кривдили, а вкінці то й самі випустили. Їсти він мав завжди, коли хотів і що хотів:

зелену конюшину, круху салату, свіжу капусту, зерно, навіть і хліба йому давали, того, що самі люди їли.

(Продовження буде)

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ЗИМОНЬКА

Люта зимонька-зима,
В неї жапощів нема:
Снігом вкрипа наш садок,
Розігнапа всіх пташок.

Вітер з півночі свистить,
За вікном мороз тріщить,
А та віхопа не раз
Заганяє в хату нас.

Віхола — заметіль, завірюха (snow storm).

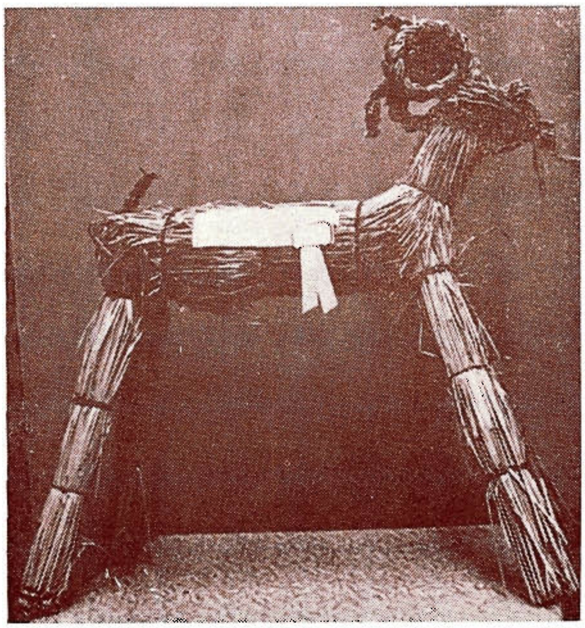
З дитячого життя

ВИСТАВКА ДИТЯЧОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ТВОРЧОСТИ В НЮ ЙОРКУ

П'ята Виставка Самодіяльної Мистецької Творчости Дітей і Молоді відбулася в Ню Йорку в днях 17 – 24-го жовтня м. р. Організатором Виставки була виховна референтка 82-го Відділу СУА в Ню Йорку п-ні Марія Даниш. У виставці взяло участь 47 юних талантів у віці 4-15 років з понад двома стами експонатів. Були це малюнки, графіка, дереворити, лінорити, кераміка, мозаїка, предмети з глини, пластеліни, витинанки з паперу й сукна, вишиванки, ручні роботи та тривимірні експонати з соломи й дерева.

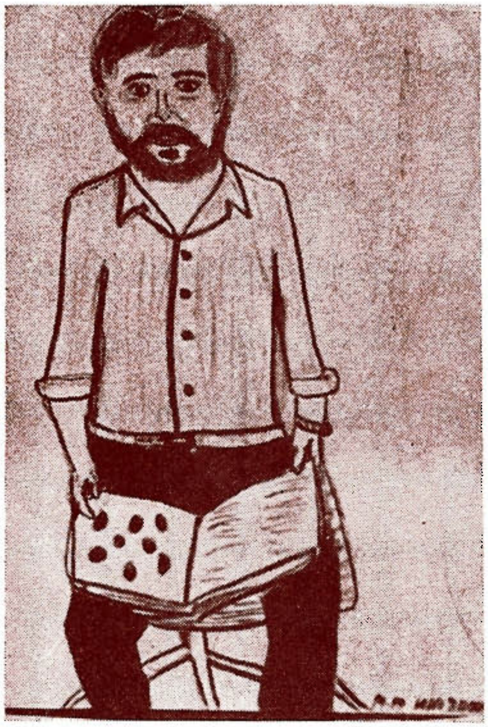

Лавруня Туркевич, 10 років — У городі

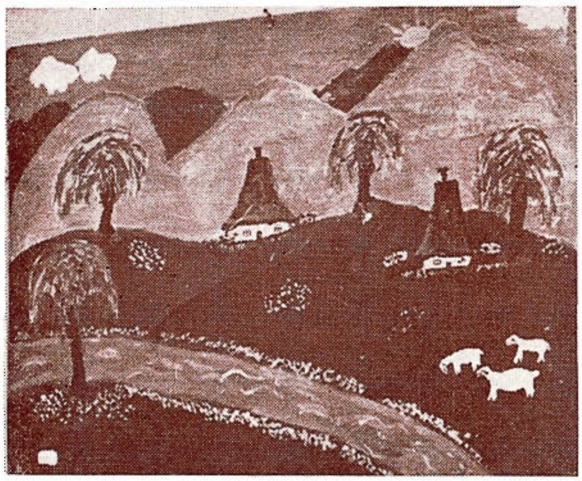

Ігор Маґун, 14 років — Солом'яний цапок

У групі дітей 4 – 7 років нагороди отримали: Лада Онишкевич за „Жучка" і Романа Сачко за „Дві постаті". У групі 8 – 11 років нагороджено: Ірину Оришкевич — за „Краєвид у синьому", Христю Карп'як — за лінорити й Василя Шумиловича — за „Ранню осінь". У найстаршій групі (12 – 15 років) нагороди признано: Тересі Марків за „Портрет приятеля" й Ліді Скрибайло — за „Мочарі".

Марі Марта Гніздовська, 12 років — Тато

Аскольд Шеґедин, 9 років — Село на Україні

ДІТИ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ „ВЕСЕЛКИ"!

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Сценарій і текст: ***Р. ЗАВАДОВИЧ***
Scenario and story: ***R. ZAVADOVYCH***

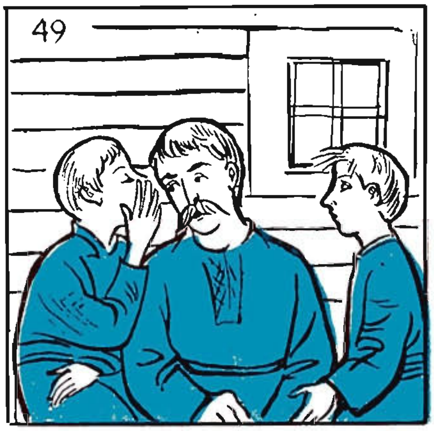
Illustrations: ***P. CHOLODNY***
Ілюстрації: ***П. ХОЛОДНИЙ***

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN-SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

РОЗДІЛ V: ПІДГОТОВА ДО ВТЕЧІ

CHAPTER V: PLAN OF ESCAPE

Посідали на лаві, і Юра став шептати дядькові до вуха...

They sat on the bench as Yura whispered into the man's ear...

Гнат поклав дядькові кусень ломаки: — Це для тих, що в Петра Залужного на квартирі!

Hnat gave the man a piece of dried wood. "It's for those who are staying at Petro Zaluzhny's.

Дізнавшися, в чому справа, Петро непомітно передав ломаку одному солдатові з Богданових друзів.

Upon learning of what this was all about, Petro gave the piece of wood unobtrusively to a soldier from among Bohdan's friends.

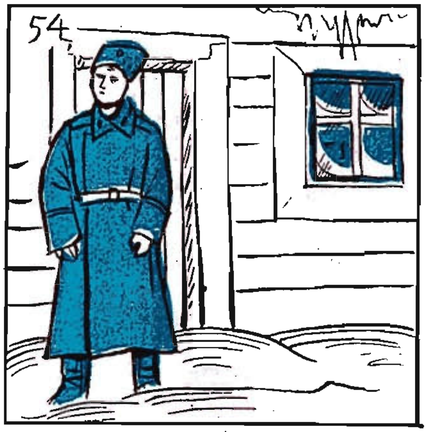
У темній комірчині при свічці прочитали Богданові друзі, Федір і Микола, Богданову записку, заховану в ломаці.

Bohdan's friends Fedir and Mykola read his note by candle light in a small store-room.

Потім покликали Юру та Гната й докладно обміркували плян утечі.

They later called Yura and Hnat and together worked out a plan of escape.

Десять солдатів і два хлопці нетерпляче очікували нічної заметілі.

Ten soldiers and two boys waited impatiently for the night storm.

(Кінець п'ятого розділу)
(End of Chapter V)